

Næringskomiteen

Vår ref.: VM/LØE

Oslo, 19. desember 2024

HØRING – MELD. ST. 6 (2024-2025) GRÜNDERE OG OPPSTARTSBEDRIFTER

Finansforbundet takker for muligheten til å gi innspill til Norges første gründermelding. Vi mener meldingen er en god gjennomgang av status og virkemidler, men at den har for lave ambisjoner med tanke på hvor viktig entreprenørskap er for omstillingen av Norge. Vi ønsker å trekke frem entreprenørskap i finansbransjen, også kalt fintech, som en viktig driver for innovasjon og kompetansebygging for norsk finansnæring.

Meldingen beskriver fintech som en ny kapitalkilde i form av folkefinansiering. For vår bransje spiller imidlertid fintech en mye viktigere rolle gjennom å bidra til en teknologisk fremoverlent finansnæring på tvers av segmenter og verdikjeder. En velfungerende finansnæring er på sin side særdeles viktig for at norsk næringsliv skal lykkes.

For det første er fintech-næringen viktig for å skape nye utfordrere til de etablerte aktørene, og derigjennom økt konkurranse i finansbransjen. Det er særlig digitalbankene som har lyktes med å utfordre den etablerte bransjen. Dessverre ser vi nå at mange av disse bankene flytter til Sverige bl.a. på grunn av særnorske kapitalkrav. Utflyttingen reduserer norsk verdiskaping direkte i form av kompetansetilflytting som flytter ut, men også indirekte, gjennom et dårligere tilbud til næringsliv og befolkning.

For det andre er fintech-næringen viktig som partner til den etablerte bransjen. Fintech gjør bransjen mer effektiv gjennom utvikling av nye spesialiserte tjenester, slik som avsløring av svindel eller mer effektiv compliance. Fintech gir rett og slett økt merverdi i form av bedre produkter til næringsliv og befolkning.

Fintech som økosystem har økt betydelig i omfang de siste 10 årene og sysselsatte 3200 ansatte per 1.1. 2023. Utviklingen har imidlertid gått feil vei de siste tre årene og antall selskap og ansatte har sunket betydelig, samtidig som det har vært få nyetableringer. Fintech som næring har likevel stort potensial og ser vi over til Sverige har næringen over 10 000 ansatte og utsikt til å vokse mye framover. En mindre fintech-bransje betyr et lavere kompetansetilfang til den etablerte bransjen.

Andelen kvinnelige gründere er lavt i fintech-bransjen. Finansforbundet har fått kartlagt at det er om lag ti prosent av de som starter opp innen fintech som er kvinner. Finansforbundet støtter Venstres forslag om en ny og oppdatert handlingsplan for kvinnelige gründere.

Særnorske kapitalkrav

Vi opplever at særnorske vilkår knyttet til høye kapitalkrav gjør at nisjebankene flytter ut. Høyere norske kapitalkrav svekker også Norge som satsingsområde for utenlandske banker sammenliknet med våre nordiske naboland. Finansforbundet mener derfor at særnorske kapitalkrav på denne måten hindrer entreprenørskap og innovasjon i bransjen.

Opsjonsskatteordning

Finansforbundet er glad for at Stortinget våren 2024 vedtok en forbedring i regelverket slik at det i større grad enn tidligere treffer oppstarts- og vekstselskaper. Ordningen er imidlertid fortsatt avgrenset mot næringskoder som gjelder mange fintech-selskaper. Fortsatt faller ca. en fjerdedel av fintechselskaper utenfor ordningen på grunn av næringskodebegrensninger. Derfor bør den utvides til å omfatte alle fintech-selskaper. Det gjelder særlig næringskoder innenfor næringshovedområde K, Finansierings- og forsikringsvirksomhet, og underkategorien tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet.

Medeierskap

Ansatte på eiersiden er et gode for næringslivet, både for oppstartsbedrifter og for etablerte selskaper. Finansforbundet har lenge jobbet for økt demokratisering av norsk arbeidsliv gjennom medeierskap i bedrifter i privat sektor. Vi mener at flere ansatte bør eie sin egen arbeidsplass. Medeierskap vil bidra til en mer rettferdig fordeling av verdiskapingen mellom ansatte og eiere, være med på å sikre lokalt eierskap og styrke legitimiteten i norsk arbeidsliv.

Dagens regelverk står i veien for ansattes medeierskap. Særlig for lavtlønte er det vanskelig å komme i eierposisjon. Det bør legges bedre til rette for demokratisering av virksomheter i norsk arbeidsliv. Vi ønsker at det utredes modeller for kollektivt eierskap, som bidrar til at også lavtlønte får muligheten til å delta på eiersiden. Vi støtter Venstres forslag om en ny og forbedret ordning med skattefri fordel for ansattes medeierskap i egen bedrift.

Oppsummert

Fintech er «farmerlaget» som bidrar til en teknologisk fremoverlent og innovativ finansbransje. Norsk fintech-bransje mister nå verdifulle kompetansemiljø til utlandet, mens både de svenske og danske økosystemene er betydelig større enn det norske. For å støtte opp om fintech-næringen er det nødvendig å:

- Fjerne særnorske kapitalkrav for bankene og implementere europeisk regelverk på samme tid som i EU.
- Endre opsjonsskatteordningen slik at den er treffsikker for fintechselskapene
- Utrede modeller for kollektivt medeierskap og innføre en ny og forbedret ordning med skattefri fordel for ansattes medeierskap i egen bedrift.